

Raportul Forumului Național “Viitorul Agriculturii”

5 iunie 2025

Forumul a reunit actori importanți din sectorul agroalimentar românesc, de la fermieri, procesatori, retaileri, până la reprezentanți ai mediului academic și autorități publice, pentru a dezbate și propune soluții integrate privind dezvoltarea competitivă, sustenabilă și durabilă a agriculturii României.

CONCEPTUL REUNIUNII

- **Florian CIOLACU**, Director Executiv al Clubului Fermierilor Români, a deschis Forumul cu o propunere de strategie integrată care cuprinde: formarea tinerilor lideri și antreprenori, crearea de branduri regionale puternice, fonduri de investiții pentru IMM-uri cu potențial, digitalizarea și dezvoltarea de clustere regionale cu rol în scalarea producției și integrarea lanțului valoric.

„Ce propunem este o strategie diferită, o nouă viziune, o strategie bazată pe alocarea ținută a resurselor către acele IMM-uri cu potențial mare de dezvoltare, care să fie nucleul dezvoltării unui lanț integrat, valoric și cu impact major în economia regională.”

CUVÂNT DE DESCHIDERE

- **DI. Nicușor DAN**, Președintele României, și-a exprimat aprecierea pentru inițiativele private ce au luat inițiativa înaintea statului în formarea și dezvoltarea sectorului, dar s-a subliniat nevoia unui parteneriat real și durabil între stat, mediul privat și mediul academic.

„Eu cred foarte mult într-un parteneriat între stat și în diverse zone de competență, cum este Asociația Clubul Fermierilor.”

CONCLUZII PRINCIPALE

1. Necesitatea unui produs românesc puternic și competitiv

- Un mesaj central a fost necesitatea ca produsul românesc să devină un motor puternic al economiei, subliniindu-se importanța integrării competitive a întregului lanț agroalimentar. S-a atras atenția asupra faptului că exportul de materie primă reprezintă o oportunitate irosită și că este esențial să se crească exporturile cu valoare adăugată.

„Consider că cel mai important punct al acestui forum este produsul românesc de care avem cu toți atât de mare nevoie să fie un produs puternic și să integrăm competitiv lanțul agroalimentar, să recâștigăm competitivitatea pentru a reuși să echilibrăm balanța comercială și pentru a crește exporturile și nu exporturile de materie primă. Exporturi de valoare adăugată. Pentru că orice export de materie primă este o oportunitate irosită.”

Florin STEGARIU, Președintele Clubului Fermierilor Români

2. Deficitul comercial și producția insuficientă

- Un punct major l-a constituit analiza deficitului comercial al României, în special în zona agroalimentară, care a crescut alarmant, în contrast cu Polonia, care a reușit să aibă excedent. Creșterea salariilor nu a fost însoțită de creșterea producției, ceea ce a condus la consumul de importuri în loc de produse interne.

„Pe partea de deficit comercial a României avem o evoluție foarte periculoasă...Dacă ne uităm pe zona de deficit, de produse alimentare vedem că am trecut de la 0,4 la 3 miliarde...Creșterea salariului mediu în ultimii ani de zile a fost de 260% când producția a crescut doar cu 118%. Ce înseamnă? Când oamenii au mai mulți bani, consumă. Dacă nu avem producție în România, consumă din import și acest lucru este de fapt cauza principală a deficitului.”

Călin COSTINAȘ, Director General Adjunct PROFI România

- S-a insistat pe necesitatea schimbării mentalității, înțelegerea faptului că retailerii, procesatorii și fermierii sunt interdependenți și că doar prin colaborare și înțelegere reciprocă se poate crește competitivitatea.

„Suntem într-un mediu în care nu putem să supraviețuim unul fără celălalt și numai punându-ne la masă și colaborând , fără să ne vedem dușmani, cu înțelegerea nevoilor, a restricțiilor, putem pleca întotdeauna de la client. Numai atunci când fiecare se asigură de sănătatea clientului său, putem să creștem într-o economie sănătoasă.”

Călin COSTINAȘ,
Director General
Adjunct PROFI România

3. Finanțarea predictibilă, fonduri de investiții și digitalizarea

- Se impune un cadru financiar multi-anual predictibil, care să ofere acces la **capital pe termen lung**, precum și constituirea unor **fonduri de investiții naționale și regionale** pentru integrarea și creșterea competitivității afacerilor.

„Avem nevoie de un cadru financiar multianual pentru dezvoltarea agriculturii, care să ofere predictibilitate și acces la capital, pentru a spori și a construi pe termen lung valoarea fermei.”

Jabbar KANANI, Membru Fondator Clubul Fermierilor Români, Președinte CA Agricover

- Problema **nu este lipsa resurselor financiare**, ci modul în care acestea sunt accesate și utilizate. Agricultură este percepută ca un domeniu cu **risc ridicat**, ceea ce limitează accesul fermierilor la credite. De asemenea, s-a subliniat că un capital de lucru pe termen lung (ex: 10 ani) pentru agricultură, deși dificil de realizat în practică, este esențial pentru stabilitate și dezvoltare.

„Eu nu cred în capital de lucru pe 10 ani fără garanții. O investiție este pe 10 ani, capitalul de lucru trebuie să fie pe maximum 2-3 ani. Noi trebuie să educăm fermierii pentru a fi pregătiți pentru inflexiunile care vor veni. Cred că viitorul sustenabil se creează cu instrumente financiare complexe și nu prin grant-uri. De aceea inițiativa acestui grup este cu atât mai valoroasă”

Ștefan BUCIUC, Director Executiv BCR Social Finance

- S-a propus democratizarea accesului la finanțare, trecând de la creditele bancare clasice la fonduri de investiții și piața de capital, inclusiv prin instrumente financiare mixte, garantate parțial de stat, pentru a reduce riscul perceput și pentru a stimula investițiile în modernizarea fermelor. De asemenea, s-a evidențiat necesitatea unui alt mod de acțiune, susținut de reforme și colaborare între stat, sistemul bancar și instituțiile financiare nebankare.

„Fonduri de investiții din surse private să vină către agricultură, dar cum să fac asta dacă e un domeniu atât de riscant? Avem o idee și un răspuns. Fonduri de investiții pentru îmbunătățiri funciare, credite de carbon, împrumuturi albastre, garanții de transfer sintetic de risc, obligațiuni. De asemenea, finanțările în perioada următoare trebuie să aibă și o altă componentă... societăți responsabile care pot finanța agricultura.”

Jabbar KANANI, Membru Fondator Clubul Fermierilor Români, Președinte CA Agricover

Jabbar KANANI,
Membru Fondator Clubul Fermierilor Români,
Președinte CA Agricover

4. Volatilitatea și riscurile climatice – necesitatea unui sistem de gestiune a riscurilor

- S-a evidențiat volatilitatea mediului economic și climatic, care face antreprenoriatul în agricultură dificil din cauza variabilelor necunoscute. În acest sens, s-a propus dezvoltarea unui sistem național de gestiune a riscurilor, inclusiv asigurări agricole prin parteneriat public-privat.

„Consider că antreprenorul în agricultură este cel care își începe anul cu toate variabile necunoscute, motiv pentru care propunem un sistem de asigurări agricole dezvoltat printr-un parteneriat public-privat care să răspundă riscurilor identificate la nivelul țării.”

Dan HURDUC, Membru Consiliu Director Clubul Fermierilor Români

- Riscul climatic și volatilitatea pieței sunt provocări majore care necesită un sistem coerent de gestionare a riscurilor, bazat pe asigurări agricole subvenționate și pe un parteneriat public-privat.

„S-a făcut o comparație cu alte țări europene care oferă subvenții de până la 70% pentru primele de asigurare, în timp ce România are doar 29%, ceea ce demonstrează o nevoie urgentă de stimulare a acestei piețe. Subvenționarea primelor de asigurare în alte țări: Franța 61%, Spania 40%, Italia 70%. Propunerea noastră este asigurarea obligatorie a culturilor agricole, care să permită gestionarea riscurilor și să reducă expunerea fermierilor.”

Georgiana RUSU, Director General Broker de Asigurare CFRO

- S-a propus chiar asigurarea obligatorie a culturilor agricole, în stilul Legii 260/2008 privind asigurarea locuințelor, pentru a crea o plasă reală de siguranță pentru fermieri. Ministerul Agriculturii a confirmat că lucrează la un mecanism unic în Europa de asigurare integrată a suprafețelor agricole, în colaborare cu firmele de asigurare, care să nu impună costuri fermierilor.

„Agricultura rezilientă, modernă și inteligentă din punct de vedere climatic nu este esențială doar pentru securitatea alimentară și mijloacele rurale de trai, este vitală pentru competitivitatea economiei românești. Presiunile climatice nu mai sunt abstracte, afectează direct stabilitatea financiară a fermelor, cu noi oportunități de investiții, cu finanțarea multianuală, pentru a crește stabilitatea economică”

Cristian NACU, Senior Country Officer, IFC România

Dan HURDUC,
Membru Consiliu Director Clubul
Fermierilor Români

Georgiana RUSU,
Director General Broker de
Asigurare CFRO

5. Digitalizarea agriculturii – pilon strategic pentru competitivitate și atragerea tinerilor

- S-a acordat o atenție majoră digitalizării, recunoscându-se că agricultura modernă nu mai poate fi performantă fără tehnologie digitală avansată, cu aplicații de tip drone, senzori IoT, software de management, roboți agricoli, sisteme de irigații inteligente. Beneficiile digitalizării au fost ilustrate prin reduceri de utilizare a inputurilor cu **15-20%**, economii de apă la irigații cu **30-40%**, eficientizarea operării utilajelor cu **20%** și creșterea randamentului producției cu **30%**.

„Digitalizarea nu mai este un moft în agricultură, este o necesitate. Mai puțin de 10% din fermieri folosesc sisteme informatice pentru gestiunea fermei. Digitalizarea fermelor aduce economii de inputuri, reducerea amprente de carbon și creșterea productivității.”

Matei TITIANU, Președinte Think-Tank Transformare Digitală

- A fost propusă formarea unui corp de specialiști în informatică agricolă, cu programe universitare dedicate și subvenții pentru angajatori, pentru a crea un ecosistem de competențe digitale în sector.

„Primul pas esențial: crearea unui curs și studiu pentru specialiști în informatică agricolă. 1000 de specialiști estimați și integrați în piața muncii, cu un buget de 12,5 milioane euro.”

Oana Mihai FLOREA, Coordonator grup Legislație Drone

- S-a propus crearea unui **Centru Național de Pregătire în Digitalizare**, care să asigure formarea continuă, validarea tehnologică și schimbul de bune practici pentru fermieri și specialiști.

„Centrul va fi platformă de perfecționare continuă, observator al digitalizării agricole și bază de date cu soluții validate.”

Oana Mihai FLOREA, Coordonator grup Legislație Drone

- S-a subliniat importanța unei strategii de digitalizare pe termen lung, cu proiecte multianuale care să asigure infrastructura necesară, precum centre de date cloud, interoperabilitatea sistemelor existente (APIA, ANSVSA, Ministerul Agriculturii, etc.) și servicii electronice moderne.

„Trebuie să avem o strategie multianuală, cu proiecte pilot, infrastructură de cloud și interoperabilitate între sistemele statului.”

Oana Mihai FLOREA, Coordonator grup Legislație Drone

Oana Mihai FLOREA,
Coordonator grup
Legislație Drone

Matei TITIANU,
Președinte Think-Tank
Transformare Digitală

CONCLUZII SUPLIMENTARE

6. Discuții privind balanța comercială și politica zootehnică

- S-a reiterat preocuparea privind exportul excesiv de animale vii, în special bovine și porcine, care afectează valoarea adăugată creată în România și competitivitatea industriei locale.

„Din Portul Constanța au plecat mii de animale vii, fără a fi taxate corespunzător, ceea ce afectează zootehnia românească. Trebuie să oprim exportul de subvenții și să dezvoltăm procesarea internă.”

Reprezentant Comtim

- S-a atras atenția asupra **efectelor devastatoare ale pestei porcine africane**, care a redus drastic producția de carne de porc și a generat un deficit comercial major în acest segment.

„Deși în 2016 am crezut că în 2025 România o să fie unul din principalii producători de carne de porc... am pierdut aproximativ 30% din efectiv în ultimii zece ani. Iar motivul principal pentru acest fapt este pesta porcină africană. Facem un apel autorităților să ne ajute să facem o strategie comună... să oprim răspândirea acestei boli și să scoatem România de pe lista țărilor cu cel mai mare număr de focare.”

7. Educația financiară și antreprenorială – pilon esențial pentru maturitatea agriculturii

- O problemă recurentă este **lipsa educației financiare și antreprenoriale** în rândul fermierilor, în special al celor mici și mijlocii. Doar 12% dintre fermierii sub 35 de ani au studii specializate pentru administrarea afacerilor, ceea ce afectează capacitatea lor de a accesa finanțări și de a gestiona riscuri.

„Agricultura este un domeniu foarte important pentru economia României... dar noi trebuie să construim educație de business și financiară. România are foarte multe ferme mici și medii. Ce facem cu ele? Sunt cei mai expuși la riscuri.”

8. Rolul tehnologiilor avansate și reglementarea biotehnologiilor

- S-a evidențiat importanța noilor tehnologii genomice și a biotehnologiilor în creșterea productivității și sustenabilității, dar s-a atras atenția că lipsa unui cadru legislativ clar în UE limitează cercetarea și implementarea acestora în România și Europa. S-a încurajat susținerea reglementării tehnologice de către fermieri și mediul privat, pentru a asigura accesul la inovație și competitivitate pe termen lung.

„Fără reglementare, nu vom avea proiecte de cercetare și investiții în organisme modificate genetic.”

Reprezentant Bayer

„Există o nevoie urgentă de adoptare a legislației privind noile tehnici genomice.”

Reprezentant Syngenta

CONCLUZII FINALE

ale Forumului Național “Viitorul Agriculturii”

- Agricultura românească are un potențial enorm, dar este nevoie de o strategie integrată, predictibilă și susținută pe termen lung, care să valorifice întregul lanț agroalimentar și să crească producția cu valoare adăugată.
- Colaborarea între fermieri, procesatori, retaileri, mediul academic și autorități este esențială pentru a crea un ecosistem funcțional și competitiv.
- Fondurile de investiții, digitalizarea și formarea specialiștilor sunt piloni critici pentru modernizarea și creșterea sectorului.
- Este necesară o adaptare legislativă și financiară care să susțină fermele și IMM-urile cu potențial, să protejeze producătorii români și să asigure stabilitatea economică și de mediu a sectorului.
- Problemele specifice, precum pesta porcină africană, trebuie abordate prin strategii comune și sprijin financiar adecvat.
- Digitalizarea și modernizarea administrației sanitare veterinare sunt instrumente cheie pentru creșterea încrederii și accesului pe piețele externe.
- Finanțarea trebuie să devină accesibilă și adaptată specificului agriculturii, cu instrumente inovatoare și garanții care să reducă riscul pentru bănci și investitori.
- Educația financiară și digitală a fermierilor, în special a celor mici și mijlocii, este critică pentru dezvoltarea durabilă.
- Implementarea unui sistem integrat de gestiune a riscurilor, cu asigurări agricole obligatorii sau subvenționate, este o prioritate urgentă.
- Digitalizarea fermelor și formarea specialiștilor în informatică agricolă sunt esențiale pentru creșterea productivității și competitivității.
- Este necesară o strategie digitală coerentă, cu infrastructură adecvată și interoperabilitate a datelor, pentru a susține deciziile și politicile publice.
- Reglementarea rapidă a biotehnologiilor și a noilor tehnologii este vitală pentru accesul fermierilor la inovație.
- Reducerea exportului de animale vii și dezvoltarea industriei locale de procesare sunt critice pentru valoarea adăugată în agricultură.
- Dialogul permanent și parteneriatele între stat, mediul privat și academic trebuie să fie consolidate pentru implementarea cu succes a reformelor.